

ΕΚΠΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Έπαυλη Καζούλη, λεωφ. Κηφισίας 241, 145 61 Κηφισιά

Τηλ. 210 8089271, 3, Fax 210 8084707, e-mail: info-ekpa@prv.ypeka.gr, <http://ekpa.ypeka.gr/>

INVALIDIS
Interreg Europe

Action 2.1: Organisation And Development Of Regional Meetings (RM) With Key Stakeholders Workshops (KS)

2^η Περιφερειακή Συνάντηση (2nd Regional Meeting for INTERREG EUROPE INVALIDIS)

Περίληψη των πρακτικών

Στα πλαίσια του **INTERREG EUROPE INVALIDIS** με κωδικό **PGI05271**, τίτλο “**Protecting European Biodiversity from Invasive Alien Species**” και για την υλοποίηση στις δράσης Action 2.1 με τίτλο “**Organisation And Development Of Regional Meetings (RM) With Key Regional Stakeholders (KS)**”, πραγματοποιήθηκε η 2^η Περιφερειακή Συνάντηση, στην Αθήνα στο χώρο όπου στεγάζονται τα γραφεία του Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης, στην Έπαυλη Καζούλη (Κηφισίας 241) στις 16 Δεκεμβρίου 2019 και ώρα 10:00 π.μ.

Η ομάδα stakeholders για την 2^η περιφερειακή συνάντηση αποτελούν οι:

Επώνυμο-Όνομα	Όνομα Οργανισμού	KRs_cat	Περιγραφή
Δημόπουλος Παναγιώτης	Πανεπιστήμιο Πατρών Ελληνική Βοτανική Εταιρεία	KS_RE KS_CS	Πανεπιστήμιο -Τμήμα Βιολογίας Ελληνικό Σωματείο
Ζόγκαρης Σταμάτης	Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών	KS_RE	Κρατικός ερευνητικός οργανισμός
Καραχλέ Παρασκευή	Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών	KS_RE	Κρατικός ερευνητικός οργανισμός
Αριανούτσου Μαργαρίτα	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	KS_RE	Πανεπιστήμιο
Μπαζός Ιωάννης	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	KS_RE	Πανεπιστήμιο

ΕΚΠΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

INVALIDIS
Interreg Europe

Έπαυλη Καζούλη, λεωφ. Κηφισίας 241, 145 61 Κηφισιά

Τηλ. 210 8089271, 3, Fax 210 8084707, e-mail: info-ekpa@prv.ypeka.gr, <http://ekpa.ypeka.gr/>

Γκόνου-Ζάγκου Ζαχαρούλα	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	KS_RE	Πανεπιστήμιο
Ραδέα Κανέλλα	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	KS_RE	Πανεπιστήμιο
Αδαμοπούλου Χλόη- Άννα	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	KS_RE	Πανεπιστήμιο
Νικοκάβουρας Χαρίλαος	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	KS_PA	Δημόσια Αρχή
Χριστοπούλου Ιόλη	The Green Tank	KS_CS	Μ.Κ.Ο
Δούμπας Νικόλαος	iSea	KS_CS	Μ.Κ.Ο
Ευαγγελίδης Άγγελος	Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία	KS_CS	Μ.Κ.Ο
Παππάς Ιωάννης	ΠΡΟΜΕΑ	-	Διαχείριση INVALIDIS
Παναγιωταρέα Λένα	ΠΡΟΜΕΑ	-	Διαχείριση INVALIDIS
Κρίγκας Νικόλαος	Ερευνητής του Ινστιτούτου Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών Πόρων του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού Δήμητρα	KS_RE	Κρατικός Ερευνητικός Οργανισμός
Τσόπελας Παναγιώτης	Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός Δήμητρα	KS_RE	Κρατικός Ερευνητικός Οργανισμός
Σουλιώτη Νικολέτα	Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός Δήμητρα	KS_RE	Κρατικός Ερευνητικός Οργανισμός
Βαρελίδης Πέτρος	Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης		Διευθυντής Ε.Κ.Π.Α.Α
Κορυζή Κατερίνα	Ελεύθερος Επαγγελματίας	-	Ε.Κ.Π.Α.Α
Γκανιάτσα Μαρία	Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης	-	Ε.Κ.Π.Α.Α Ομάδα Έργου
Ζήκου Έλενα	Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης	-	Ε.Κ.Π.Α.Α Ομάδα Έργου

ΕΚΠΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Έπαυλη Καζούλη, λεωφ. Κηφισίας 241, 145 61 Κηφισιά

Τηλ. 210 8089271, 3, Fax 210 8084707, e-mail: info-ekpa@prv.ypeka.gr, <http://ekpa.ypeka.gr/>

INVALIDIS
Interreg Europe

Καλλιοντζής Άγγελος	Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης	-	Ε.Κ.Π.Α.Α Ομάδα Έργου
Καψή Βασιλική	Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης	-	Ε.Κ.Π.Α.Α Υπάλληλος ΙΔΟΧ
Παναγοπούλου Γεωργία	Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης	-	Ε.Κ.Π.Α.Α Υπάλληλος ΙΔΟΧ
Παντελής Αλέξανδρος	Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης	-	Ε.Κ.Π.Α.Α Υπάλληλος ΙΔΟΧ

Οι κυριότεροι ομιλητές της 2^{ης} συνάντησης με τη σειρά που παρουσίασαν το έργο τους είναι οι:

Ομιλητής	Οργανισμός	Θέμα
Παππάς Νικόλαος	ΠΡΟΜΕΑ Α.Ε	Ανακεφαλαίωση- Πορεία Υλοποίησης του INVALIDIS
Ραδέα Κανέλλα	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	Το είδος <i>Potamopyrgus antipodarum</i> (Gray 1843) (Gastropoda: Tateidae) στα Οικοσυστήματα Εσωτερικών Υδάτων
Ευαγγελίδης Άγγελος	Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία	Δράσεις εξάλειψης αρουραίων για τη διατήρηση των ειδών πουλιών προτεραιότητας που φωλιάζουν στα νησιά της Ελλάδας
Τσόπελας Παναγιώτης	Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός Δήμητρα	Προσπάθειες για την εκρίζωση του εισβλητικού παθογόνου μύκητα <i>Ceratozystis platani</i> σε φυσικές συστάδες <i>Platanus orientalis</i>
Δούμπας Νικόλαος	iSea	«Φά' το πριν τα φάει»: Δράσεις ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας και όλων των συμμετεχόντων των Κυκλάδων για τους πιθανούς τρόπους μετριασμού του προβλήματος

ΕΚΠΑΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

INVALIDIS
Interreg Europe

European Union
European Regional
Development Fund

Έπαυλη Καζούλη, λεωφ. Κηφισίας 241, 145 61 Κηφισιά
Τηλ. 210 8089271, 3, Fax 210 8084707, e-mail: info-ekpaa@prv.ypeka.gr, <http://ekpaa.ypeka.gr/>

		των Ξενικών Ειδών μέσω της γαστρονομίας
Ζόγκαρης Σταμάτης	Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών	Αντιμετωπίζοντας τα ξενικά ψάρια στα Εσωτερικά Νερά: Ερευνητικό υπόβαθρο-Προσαρμοζόμενη Διαχείριση
Αδαμοπούλου Χλόη-Άννα	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	Εισβλητικά χερσαία είδη σπονδυλοζώων στην Ελλάδα
Κρίγκας Νικόλαος	Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός Δήμητρα	Αλλόχθονα εισβολικά φυτά: Οι πόλεις βρίθουν, η διαταραχή επάγει, οι δρόμοι οδηγούν, οι αγροί υποφέρουν και τα οικοσυστήματα κινδυνεύουν
Αριανούτσου Μαργαρίτα	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	Δράσεις εκρίζωσης ξενικών φυτικών ειδών: παραδείγματα από τη Μεσόγειο και άλλες περιοχές
Δημόπουλος Παναγιώτης	Πανεπιστήμιο Πατρών Ελληνική Βοτανική Εταιρεία	Ευρωπαϊκός Κανονισμός 1143/2014 και φυτικά εισβλητικά είδη. Που βρίσκεται η Ελλάδα 5 χρόνια μετά την εφαρμογή του

Την συνάντηση άνοιξε ο εκτελών χρέη διευθυντή του ΕΚΠΑΑ, κύριος Πέτρος Βαρελίδης με χαιρετισμό προς τους stakeholders. Υπενθύμισε εν τάχει τον σκοπό του INVALIDIS και των συναντήσεων των Stakeholders και περιέγραψε συνοπτικά το ρόλο του ΕΚΠΑΑ στο πρόγραμμα (INTERREG EUROPE-INVALIDIS).

Ακολούθησαν οι ομιλίες των stakeholders όπως περιγράφονται παρακάτω:

- Ο κ. **Παππός Ιωάννης** Senior Manager της ΠΡΟΜΕΑ Α.Ε, της εταιρείας που έχει αναλάβει τη τεχνική υποστήριξη και διαχείριση του INVALIDIS, παρουσίασε το έργο και μερικά από τα βήματα που έχουν γίνει στην πορεία υλοποίησής του.

ΕΚΠΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

INVALIDIS
Interreg Europe

Έπαυλη Καζούλη, λεωφ. Κηφισίας 241, 145 61 Κηφισιά
Τηλ. 210 8089271, 3, Fax 210 8084707, e-mail: info-ekpa@prv.ypeka.gr, <http://ekpa.ypeka.gr/>

- Η κα **Ραδέα Κανέλλα**, που εκπροσώπησε το τομέα της Οικολογίας και της Ταξινομικής, του τμήματος Βιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, παρουσίασε το είδος *Potamopyrgus antipodarum* ((Gray 1843) (Gastropoda: Tateidae) στα **Οικοσυστήματα Εσωτερικών Υδάτων της Ελλάδας**.

Το *Potamopyrgus antipodarum* ένα μικρού μεγέθους σαλιγκάρι, ιθαγενές της Ν. Ζηλανδίας. Το είδος αυτό παρουσιάζει ευρεία εξάπλωση παγκοσμίως και σε πολλές χώρες θεωρείται εισβλητικό εξαιτίας των πολύ υψηλών πυκνοτήτων των πληθυσμών του. Το *P. antipodarum* βρέθηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα το 2007. Η παρουσία του καταγράφηκε στην παρόχθια ζώνη της Λίμνης Τριχωνίδας και σε ένα ρυάκι αργής ροής που εκβάλλει στη λίμνη. Παρά το ότι ο τρόπος εισβολής του είδους στην Τριχωνίδα παραμένει ακόμα άγνωστος, φαίνεται ότι η μεταφορά του έγινε από την Ευρώπη και την Τουρκία μέσω των υδρόβιων πτηνών που διαχειμάζουν ή αναπαύονται στη λίμνη κατά τη μετανάστευση.

- Ο κ. **Ευαγγελίδης Άγγελος** που εκπροσώπησε την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία έκανε μια παρουσίαση με θέμα: «**Δράσεις εξάλειψης αρουραίων για τη διατήρηση των ειδών πουλιών προτεραιότητας που φωλιάζουν στα νησιά της Ελλάδας**».

Για περισσότερο από μία δεκαετία η εξάλειψη αρουραίων έχει υπάρξει ένα από τα πιο αποτελεσματικά μέτρα διαχείρισης που έχουν εφαρμοστεί για τη διατήρηση των ειδών πουλιών προτεραιότητας στην Ελλάδα, δημιουργώντας σημαντικά οφέλη για ένα μεγάλο ποσοστό του εθνικού πληθυσμού τους. Στον αντίποδα όλων αυτών υπάρχουν ακόμα άλλες σημαντικές αποικίες που

ΕΚΠΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

INVALIDIS
Interreg Europe

Έπαυλη Καζούλη, λεωφ. Κηφισίας 241, 145 61 Κηφισιά

Τηλ. 210 8089271, 3, Fax 210 8084707, e-mail: info-ekpa@prv.ypeka.gr, <http://ekpa.ypeka.gr/>

παραμένουν αρουραιόπληκτες και παρουσίασε τον σχεδιασμό των μελλοντικών δράσεων για την εξάλειψη ή τον έλεγχο. Τέλος, εκτός από τα πουλιά, ωφελούνται από την εξάλειψη αρουραίων και άλλα είδη πανίδας, όπως οι σαύρες, καθώς και η γλωρίδα των νησιών.

- Ο κ. **Τσόπελας Παναγιώτης**, ειδικός στη Δασική Παθολογία που εκπροσώπησε τον Ελληνικό Γεωργικό Οργανισμό «Δήμητρα» παρουσίασε τα αποτελέσματα της έρευνάς του σε συνεργασία με την κα Νικολέτα Σουλιώτη, με τίτλο **«Προσπάθειες για την εκρίζωση του εισβλητικού παθογόνου μύκητα *Ceratocystis platani* σε φυσικές συστάδες *Platanus orientalis* στην Ελλάδα»**.

Ο μύκητας *Ceratocystis platani* (Walter) Engelbr. & T.C. Harr. είναι ένα ιθαγενές είδος της Βόρειας Αμερικής που έχει εισβάλει στην Ευρώπη. Ο μύκητας προκαλεί την θανατηφόρο ασθένεια μεταχρωματικό έλκος σε δένδρα πλατάνου (*Platanus sp.*). Ο *C. platani* εισήχθη τυχαία στην Ευρώπη κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Στην Ελλάδα ο μύκητας καταγράφηκε για πρώτη φορά το 2003 στη νοτιοδυτική Πελοπόννησο και έκτοτε έχει επεκταθεί σε αρκετές περιοχές της χώρας. Χιλιάδες δένδρων ανατολικού πλατάνου (*Platanus orientalis L.*) έχουν νεκρωθεί από την ασθένεια, κυρίως κατά μήκος ποταμών και χειμάρρων, όπου ο ανατολικός πλάτανος αποτελεί το κυρίαρχο παραποτάμιο είδος. Το παθογόνο έχει επίσης νεκρώσει δένδρα πλατάνου σε κατοικημένες περιοχές και χώρους αναψυχής. Σε αυτές τις περιοχές τα φυτοϋγειονομικά μέτρα που εφαρμόζονται είναι υλοτομία και καταστροφή του ξύλου με καύση, για τον περιορισμό της επέκτασης των προσβολών. Ισχύουν μέτρα καραντίνας, με απαγόρευση της μεταφοράς προσβεβλημένου ξύλου για καυσόξυλα ή άλλες χρήσεις. Παράλληλα, έχουν εφαρμοστεί επιτυχώς μέτρα εκρίζωσης του παθογόνου μύκητα σε αρκετές περιοχές της Ελλάδας, όταν η ασθένεια βρίσκεται στα πρώτα στάδια και ο αριθμός των προσβεβλημένων δένδρων είναι περιορισμένος. Επειδή ο

ΕΚΠΑΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

INVALIDIS
Interreg Europe

Έπαυλη Καζούλη, λεωφ. Κηφισίας 241, 145 61 Κηφισιά

Τηλ. 210 8089271, 3, Fax 210 8084707, e-mail: info-ekpaa@prv.ypeka.gr, <http://ekpaa.ypeka.gr/>

μύκητας διαδίδεται στα γειτονικά δένδρα μέσω ένωσης των ριζών, η νέκρωση με χρήση ζιζανιοκτόνου των γειτονικών δένδρων έχει αποδειχτεί ως μία αποτελεσματική μέθοδος για την εξάλειψη της ασθένειας. Μια νεκρή ζώνη (buffer zone) δημιουργείται με αυτόν τον τρόπο γύρω από τα προσβεβλημένα δένδρα. Επειδή ο μύκητας διαδίδεται κυρίως με εργαλεία κοπής και κλάδευσης δένδρων καθώς και με εκσκαπτικά μηχανήματα, σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση της ασθένειας παίζουν τα προληπτικά μέτρα καθαρισμού και απολύμανσης εργαλείων και μηχανημάτων που χρησιμοποιούνται σε περιοχές που δεν έχει εισβάλει ο μύκητας. Η έλλειψη ενημέρωσης, επικοινωνίας και συντονισμού μεταξύ υπηρεσιών, εργολάβων και πολιτών, το γεγονός ότι για την συγκεκριμένη ασθένεια εμπλέκονται διαφορετικές κρατικές Υπηρεσίες, καθώς και η έλλειψη εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας ή και κενά σε αυτήν, έχουν ευνοήσει στην περαιτέρω εξάπλωση του συγκεκριμένου αλλόχθονου εισβλητικού παθογόνου. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα σε ορισμένες φυσικές συστάδες η ασθένεια να έχει λάβει επιδημικές διαστάσεις και η αντιμετώπισή της να είναι σχεδόν αδύνατη. Ενώ, συνεχίζει για τον ίδιο λόγο η ανθρωπόχωρη μετάδοση του παθογόνου σε νέες περιοχές, προκαλώντας την εξάλειψη των φυσικών πληθυσμών ανατολικού πλατάνου στην χώρα.

- Ο κ. **Δούμπας Νικόλαος**, υπεύθυνος του πυλώνα των ξενικών ειδών της μη κυβερνητικής οργάνωσης iSea, παραβρέθηκε στην συνάντηση παρουσιάζοντας το πρόγραμμα με τίτλο **«Φά' το πριν τα φάει»: Δράσεις ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας και όλων των συμμετεχόντων των Κυκλάδων για τους πιθανούς τρόπους μετριασμού του προβλήματος των ξενικών ειδών μέσω της γαστρονομίας»**.

ΕΚΠΑΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

INVALIDIS
Interreg Europe

Έπαυλη Καζούλη, λεωφ. Κηφισίας 241, 145 61 Κηφισιά

Τηλ. 210 8089271, 3, Fax 210 8084707, e-mail: info-ekpaa@prv.ypeka.gr, <http://ekpaa.ypeka.gr/>

Το πρόγραμμα «Φά' το πριν τα φάει» έχει ως στόχο την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας και όλων των εμπλεκομένων στις Κυκλάδες για το πρόβλημα των ξενικών ειδών, τις επιπτώσεις που επιφέρουν στη τοπική οικονομία, στο τουρισμό και στην ανθρώπινη υγεία. Παράλληλα, γίνεται προσπάθεια για το μετριασμό του προβλήματος μέσα από την προώθηση της κατανάλωσης ξενικών ειδών. Η παρουσίαση επικεντρώθηκε στο διήμερο των εκδηλώσεων που πραγματοποιήθηκαν στη Σαντορίνη τον Σεπτέμβριο του 2019.

- Ο κ. **Ζόγκαρης Σταμάτης** (και **Κούτσικος Νικόλαος**), ερευνητές και συνεργάτες του Ελληνικού Κέντρου Θαλάσσιων Ερευνών (ΕΛ.ΚΕ.ΘΕ) έκαναν μια παρουσίαση με θέμα: **«Αντιμετωπίζοντας τα ξενικά ψάρια στα Εσωτερικά Νερά: Ερευνητικό υπόβαθρο-Προσαρμοζόμενη Διαχείριση»**.

Ειδικότερα, αναφέρθηκαν στα αποτελέσματα των δειγματοληψιών στα Ελληνικά ποτάμια την περίοδο 2001 έως 2015, που έδειξαν ότι το 9% των καταγεγραμμένων ειδών ήταν ξενικά. Ιδιαίτερα τα Ξενικά είδη *C. gibelio* (Πεταλούδα), *G. holbrooki* (Κουνουπόψαρο), *L. Gibossus* (Ηλιόψαρο), *P. parva* (Ψευδοράσμπορα) αποτελούν μέγιστο κίνδυνο για τα οικοσυστήματα των εσωτερικών υδάτων στην Ελλάδα. Οι παρατηρήσεις συνοδεύτηκαν από χάρτες κατανομής των ειδών αυτών. Επικεντρώθηκαν στην ανάλυση των μεθόδων για την εξάλειψη των Ξενικών ειδών μεταξύ των οποίων: α) η χημική μέθοδος: χρήση της Ροτενόνης, ενός ιχθυοκτόνου φυτικής προέλευσης με τοξική επίδραση για τον άνθρωπο αλλά και για άλλα ενδημικά είδη, η χρήση του οποίου είναι αρκετά κοστοβόρα ενώ έχει και περιορισμένης έκτασης αποτελεσματικότητα, αφού δρα βέλτιστα μόνο σε απομονωμένες υδατο-συλλογές και ο κίνδυνος επανεποίκισης τους είναι αυξημένος, β) μηχανική μέθοδος: στοχευόμενη αλίευση με χρήση ηλεκτραλιείας ή με τη

ΕΚΠΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

INVALIDIS
Interreg Europe

Έπαυλη Καζούλη, λεωφ. Κηφισίας 241, 145 61 Κηφισιά

Τηλ. 210 8089271, 3, Fax 210 8084707, e-mail: info-ekpa@prv.ypeka.gr, <http://ekpa.ypeka.gr/>

βοήθεια διαφόρων παγίδων, βολκών ή διχτυών με περιορισμένη όμως αποτελεσματικότητα και γ) με αλλαγές στα ενδιαιτήματα μέσω της δημιουργίας τεχνητών φραγμών και εμποδίων, με ολική ξήρανση ή συνδυαστικά η διαχείριση των οικοσυστημάτων με άλλες μορφές καταπολέμησης. Οι ομιλητές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι θα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μας βιολογικά, γεωφυσικά, ηθικά και οικονομικά κριτήρια πριν αποφασίσουμε τον τρόπο διαχείρισης και εξάλειψης των ζητημάτων που προκαλούν τα Ξενικά είδη.

- Η κα **Αδαμοπούλου Χλόη Άννα** του τομέα Ζωολογίας- Θαλάσσιας Βιολογίας του τμήματος Βιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών έκανε μια διάλεξη με θέμα: **«Εισβλητικά χερσαία είδη σπονδυλοζώων στην Ελλάδα»**.

Τα εισβλητικά χερσαία σπονδυλόζωα είναι υπεύθυνα για το μεγαλύτερο εύρος αρνητικών επιπτώσεων στην Ευρώπη. Στην Ελλάδα η γνώση είναι ελλιπής. Στην παρουσίαση της κας Αδαμοπούλου περιγράφονται τα αποτελέσματα της πρώτης εμπειριστατωμένης έρευνας που διεξήχθη για την παρουσία εισβλητικών χερσαίων ειδών σπονδυλοζώων στην Ελλάδα. Ο μυοκάστορας (*Myocastor coypus*) φαίνεται να αποτελεί τον πιο διαδεδομένο χερσαίο εισβολέα στη χώρα με μεγάλους εγκατεστημένους πληθυσμούς σχεδόν σε όλους τους υγροτόπους της δυτικής και βόρειας χώρας. Επιπλέον, παρουσιάζεται η επιτυχημένη προσπάθεια εξάλειψης του πρόσφατα εγκατεστημένου πληθυσμού της σαύρας της Σικελίας, *Podarcis siculus*, στην Αθήνα.

ΕΚΠΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

INVALIDIS
Interreg Europe

Έπαυλη Καζούλη, λεωφ. Κηφισίας 241, 145 61 Κηφισιά

Τηλ. 210 8089271, 3, Fax 210 8084707, e-mail: info-ekpa@prv.ypeka.gr, <http://ekpa.ypeka.gr/>

- Ο Δρ. **Κρίγκας Νικόλαος**, παρουσίασε τη δουλειά του στο Ινστιτούτο Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών πόρων του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού «Δήμητρα» με τίτλο **«Αλλόχθονα εισβολικά φυτά: Οι πόλεις βρίθουν, η διαταραχή επάγει, οι δρόμοι οδηγούν, οι αγροί υποφέρουν και τα οικοσυστήματα κινδυνεύουν»**.

Οι αστικοποιημένες περιοχές αποτελούν τις βασικές πηγές εισόδου αλλόχθονων φυτών και ως εκ τούτου βρίθουν αλλόχθονων φυτών (στη Θεσσαλονίκη, για παράδειγμα, έχει καταγραφεί 51,3% των αλλόχθονων φυτών της Ελλάδας). Οι ανθρώπινες δραστηριότητες και η διαταραχή που αυτές προκαλούν ευθύνονται άμεσα ή έμμεσα για τη μεταβολή εξάπλωσης των φυτικών ειδών, συμβάλλοντας προοδευτικά στην «ομογενοποίηση» της χλωρίδας σε διαφορετικές περιοχές και γεωγραφικές κλίμακες. Στην ελληνική επικράτεια λίγες μόνο αστικές περιοχές έχουν μελετηθεί διεξοδικά (Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Μεσολόγγι, Κόνιτσα, Αλεξανδρούπολη) ή σε κάποια τμήματά τους (Βόλος, Λάρισα, Ιωάννινα, Καβάλα, Πειραιάς, Βέροια, Αργοστόλι, Νέα Μουδανιά), ενώ οι υπόλοιπες γνώσεις μας για τα αλλόχθονα εισβολικά φυτά προέρχονται από μεμονωμένες και διάσπαρτες βιβλιογραφικές αναφορές. Παράλληλα, οι γνώσεις μας για τα αλλόχθονα εισβολικά φυτά σε αγρούς και αγροτικές περιοχές συνήθως περιορίζονται σε ζιζανιολογικές αναφορές και γκριζα βιβλιογραφία. Ωστόσο, είναι δυνατόν να προσδιοριστούν τουλάχιστον 20 αλλόχθονα είδη, τα οποία είναι ευρύτατα διαδεδομένα (χωροκατακτητικοί εισβολείς) τόσο σε αστικές όσο και σε αγροτικές περιοχές. Μελέτες σε τέτοια είδη-εισβολείς, δείχνουν ότι το κλίμα δημιουργεί περιορισμούς, η ανθρωπογενής διαταραχή εδαφών ευνοεί και τα οδικά δίκτυα διευκολύνουν τις εισβολές, ακόμα και σε προστατευόμενες περιοχές με φυσική βλάστηση (εντονότερα φαινόμενα σε υγροβιοτόπους). Πρόσφατες μελέτες δείχνουν ότι τα αλλόχθονα φυτά-εισβολείς επηρεάζουν με διαφορετικούς τρόπους τις βιοκοινότητες μυκήτων, βακτηρίων και

ΕΚΠΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

INVALIDIS
Interreg Europe

Έπαυλη Καζούλη, λεωφ. Κηφισίας 241, 145 61 Κηφισιά

Τηλ. 210 8089271, 3, Fax 210 8084707, e-mail: info-ekpa@prv.ypeka.gr, <http://ekpa.ypeka.gr/>

νηματωδών και τα δίκτυά τους στη ριζόσφαιρα. Στο πλαίσιο αυτό, με πολλά ακόμη αναπάντητα ερωτήματα ειδικά στον ελλαδικό χώρο, η πρόληψη και η έγκαιρη διάγνωση κινδύνου φαινομένων εισβολής αλλόχθονων ειδών μαζί με την πολύπλευρη ευασητοποίηση ομάδων-στόχων φαίνεται να είναι σχεδόν μονόδρομος.

- Η κα **Αριανούτσου Μαργαρίτα** καθηγήτρια Οικολογίας και Χερσαίων Οικοσυστημάτων του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών έδωσε μια διάλεξη με θέμα: «**Δράσεις εκρίζωσης ξενικών φυτικών ειδών: παραδείγματα από τη Μεσόγειο και άλλες περιοχές**».

Ορίστηκε η έννοια των Ξενικών ειδών, παρουσιάστηκαν διαγραμματικά οι τρόποι καταπολέμησης της εξάπλωσης και έκανε αναφορά στον κανονισμό 1143/2014 (περί χωροκατακτητικών ειδών) ποιος είναι ο στόχος του και τι προβλέπει. Έγινε παράθεση πινάκων με τις κυριότερες καταγραφές ξενικών φυτικών ειδών και με ποικίλα παραδείγματα εκρίζωσής τους είτε με φυσικό είτε με χημικό τρόπο (π.χ *Ailanthus altissima*-Ισπανία, *Oxallis pes-caprae*, φυσικές μέθοδοι ελέγχου-Πορτογαλία, καταπολέμηση Πεύκων-Νότια Αφρική).

- Ο κ. **Δημόπουλος Παναγιώτης** καθηγητής του τμήματος Βιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών και ειδικότερα του τομέα Βιολογίας Φυτών και Πρόεδρος της Ελληνικής Βοτανικής Εταιρείας σε συνεργασία με τον κ. Μπαζό Ιωάννη που εργάζεται στον τομέα Οικολογίας και Ταξινομικής, του τμήματος Βιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, παρέθεσαν μια διάλεξη με θέμα: «**Ευρωπαϊκός Κανονισμός**

ΕΚΠΑΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

INVALIDIS
Interreg Europe

Έπαυλη Καζούλη, λεωφ. Κηφισίας 241, 145 61 Κηφισιά

Τηλ. 210 8089271, 3, Fax 210 8084707, e-mail: info-ekpaa@prv.ypeka.gr, <http://ekpaa.ypeka.gr/>

1143/2014 και φυτικά εισβλητικά είδη. Πού βρίσκεται η Ελλάδα 5 χρόνια μετά την εφαρμογή του».

Τα Ενωσιακού ενδιαφέροντος είδη που περιλαμβάνονται στον κατάλογο υπόκεινται σε περιορισμούς και μέτρα που περιλαμβάνουν τη διατήρηση, την εισαγωγή, την πώληση, την αναπαραγωγή και την καλλιέργειά τους. Έτσι τα κράτη μέλη καλούνται να λάβουν μέτρα πρόληψης της εκούσιας ή ακούσιας εισαγωγής τους, μέτρα για την έγκαιρη ανίχνευση και ταχεία εξάλειψής τους στα οποία περιλαμβάνεται και η κατάρτιση καταλόγων και η εφαρμογή περιοριστικών και άλλων μέτρων σε εθνικό επίπεδο. Σύμφωνα με την πρόσφατη αναθεωρημένη έκδοση του καταλόγου των Ξενικών ειδών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην οποία συνολικά περιέχονται 66 είδη, τα 36 από αυτά είναι φυτικά και από αυτά τα 4 έχουν καταγραφεί στην Ελλάδα (*Ludwigia grandiflora*, *Ludwigia peploides*, *Acacia saligna*, *Ailanthus altissima*). Τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορούν να προτείνουν νέα είδη προς ένταξη στον κατάλογο. Επίσης το Joint Research Centre της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο εφαρμογής του κανονισμού 1143/2014, έχει αναπτύξει μια πλατφόρμα EASIN (European Alien Species Information Network) που επιτρέπει την εύκολη πρόσβαση σε δεδομένα σχετικά με τα ξενικά είδη στην Ευρώπη. Η διάλεξη ολοκληρώθηκε με την παράθεση μερικών προβληματισμών (όπως: Έχει συνεισφέρει η Ελλάδα στην κατάρτιση του Ενωσιακού καταλόγου; Ποια είδη από αυτά που υπάρχουν στην Ελλάδα και έχουν εισβλητικά χαρακτηριστικά θα μπορούσαν να προστεθούν στον κατάλογο; Ποια μέτρα λαμβάνονται για την πρόληψη της εισαγωγής; Υπάρχει σύστημα άμεσου εντοπισμού και διαχειριστικά σχέδια για τον έλεγχό τους;) οι οποίοι αποτελέσαν και το έναυσμα ενός εποικοδομητικού διαλόγου μεταξύ του ακροατηρίου.

ΕΚΠΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

INVALIDIS
Interreg Europe

Έπαυλη Καζούλη, λεωφ. Κηφισίας 241, 145 61 Κηφισιά
Τηλ. 210 8089271, 3, Fax 210 8084707, e-mail: info-ekpa@prv.ypeka.gr, <http://ekpa.ypeka.gr/>

Ανακεφαλαιώνοντας, όλοι οι συμμετέχοντες εξήρασαν την πρωτοβουλία του Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης να δημιουργήσει στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος INTERREG EUROPE-INVALIDIS, ένα δίκτυο stakeholders, στο οποίο συμμετέχουν διοικητικοί υπάλληλοι, εκπρόσωποι των μη κυβερνητικών οργανώσεων και εκπρόσωποι της πανεπιστημιακής κοινότητας επιτυγχάνοντας έτσι τον σκοπό της συνεργασίας, της προαγωγής του δημόσιου διαλόγου και της συστηματικής ανταλλαγής στοιχείων και πληροφοριών σχετικά με τα Ξενικά Εισβολικά Είδη, με απώτερο σκοπό την εφαρμογή του κανονισμού 1143/2014. Τέλος, ειδικά για το κυρίως θέμα της 2^{ης} συνάντησης “**Regional case studies on eradication, control and mitigation impact methods of Invasive Alien Species**” έπειτα από την παρουσίαση δράσεων σχετικά με τον έλεγχο και την εξάλειψη των Ξενικών ειδών, οι παρευρισκόμενοι συμφώνησαν πως η Ελλάδα δεν έχει υλοποιήσει ακόμα μεγάλου εύρους τέτοιου είδους δράσεις και για τον λόγο αυτό τόνισαν την αναγκαιότητα υιοθέτησης μέτρων ενάντια στα είδη αυτά. Ομόφωνα επίσης υποστήριξαν την άποψη πως πριν από την λήψη αποφάσεων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη συγκεκριμένα κριτήρια (π.χ βιολογία των ειδών που θα αντιμετωπιστούν, βιογεωγραφία των ενδιατημάτων στα οποία θα εφαρμοστούν οι μέθοδοι, αντιλογισμός θετικών και αρνητικών επιδράσεων αλλά και οικονομικής φύσεως κριτήρια) ώστε να επιλεγθούν οι καταλληλότερες μέθοδοι αντιμετώπισης.